

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/59/2018
Identifikačné číslo spisu:	7611206858
Dátum vydania rozhodnutia:	25.04.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Bajánková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:7611206858.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne M. B. J., trvale bytom v T., zastúpenej advokátom JUDr. Ivanom Hricom, so sídlom kancelárie v Spišskej Novej Vsi, Ing. Kožucha 8, proti žalovanej Petít Press, a.s., so sídlom v Bratislave, Lazaretská 12, IČO: 35 790 253, zastúpenej advokátskou kanceláriou PALŠA A PARTNERI ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA spol. s r. o., so sídlom v Prešove, Masarykova 13, IČO: 36 492 086, o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy 20 000 eur, vedenom na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp. zn. 8C/78/2011, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 9. marca 2016 sp. zn. 9Co/160/2015, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 9. marca 2016 sp. zn. 9Co/160/2015 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Uznesenie Okresného súdu Spišská Nová Ves zo 17. mája 2016 č.k. 8C/78/2011-312 a uznesenie Krajského súdu v Košiciach z 24. augusta 2017 sp. zn. 9Co/345/2016 vo výrokoch II., III. a IV. z r u š u j e.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Spišská Nová Ves (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) v poradí druhým rozsudkom z 11. decembra 2014 č. k. 8C/78/2011-262 vo výroku I. žalovanej uložil povinnosť v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku v denníku Korzár ospravedlňujúci list v tomto znení: „Žalovaná sa žalobkyni M. B. J. ospravedlňuje za to, že v článku „Učiteľskú bytovku rozháдали spory“, uverejnenom v denníku Korzár dňa XX. mája XXXX, uviedol neoverené skutočnosti týkajúce sa správania žalobkyne, čím neodôvodnene zasiahol do jej občianskej cti.“ Vo výroku II. žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 2 000 eur, v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Vo výroku III. v prevyšujúcej časti žalobu zamietol s tým, že o trovách konania rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozsudku. V odôvodnení rozhodnutia poukázal na § 11, § 13 ods. 1, § 13 ods. 2, § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka a článok 26 ods. 1 a ods. 2 Ústavy SR. V súlade s právnym názorom vysloveným odvolacím súdom v zrušujúcom rozhodnutí a pokynmi odvolacieho súdu, ktorými bol viazaný, vypočul žalobkyňou navrhnutých svedkov. Súd dospel k záveru, že údajmi spôsobilými vyvolať ujmu na strane žalobkyne, možno považovať údaje o tom, že nie p. J., ale riaditeľka špeciálnej základnej

školy v T. má vo svojom byte neustále rušiť nočný pokoj a celé noci si hlasno púšťať hudbu. Táto zverejnená informácia pôsobí znevažujúco v snahe kompromitujúco opísať riaditeľku školy, t.j. žalobkyňu. Faktom je, že žalobkyňa, nie riaditeľka špeciálnej základnej školy, je výlučnou vlastníčkou bytu, z ktorého sa mal hluk šíriť, a ona, nie riaditeľka špeciálnej základnej školy, tak nesie zodpovednosť aj za obyvateľov, ktorí spolu s ňou v byte žijú, aj za hostí, ktorí jej byt navštevujú. Samotná redaktorka považovala uvedenie údajov, že riaditeľka špeciálnej základnej školy v T. má vo svojom byte neustále rušiť nočný pokoj a celé noci si hlasno púšťať hudbu za nie šťastný zvrat, keďže svedkyňa pani D., u ktorej sa pred zverejnením článku informovala, uvádzala, že hluk išiel z bytu žalobkyne, teda neuvádzala, že nočný pokoj púšťaním hlasnej hudby ruší výlučne žalobkyňa, ktorá je riaditeľkou školy. Súd preto žalobe vyhovel, aby sa žalobca (poznámka dovolacieho súdu: zrejme mal na mysli žalovanú) žalobkyni ospravedlnila tým, že uviedla neoverené skutočnosti týkajúce sa správania žalobkyne (ako riaditeľky špeciálnej školy), čím zasiahla do jej občianskej cti. Uviedol, že nebolo totiž v priebehu celého konania preukázané, že by riaditeľka špeciálnej základnej školy v T. vo svojom byte každodenne rušila nočný pokoj hlasným púšťaním hudby, alebo že by sa nielen pani D., ale všetci obyvatelia bývajúci v bytovke sťažovali na žalobkyňu ako na riaditeľku špeciálnej základnej školy pre rušenie nočného klúdu. Pokiaľ aj Obvodný úrad v O. riešil sťažnosti na žalobkyňu, ani jedna z nich nebola posudzovaná ako dôvodná. Ďalší údaj objektívne spôsobilý vyvolať ujmu u žalobkyni je údaj týkajúci sa pána N., pretože v článku sa neuvádza ani meno, ani iniciály údajného páchatel'a napadnutia, avšak neopomenie sa uviesť, že ide o „priateľa riaditeľky školy“. Súd vzhľadom na okolnosti prípadu, intenzitu, povahu a spôsob neodôvodneného zásahu, z charakteru a rozsahu zasiahnutej hodnoty osobnosti, ale najmä zo šírky ohlasu nemajetkovej ujmy pre postavenie a uplatnenie žalobkyne v spoločnosti považoval za dostatočnú morálnu satisfakciu - ospravedlnenie žalovanej v denníku Korzár a uhradenie sumy 2 000 Eur. Uviedol, že relutárna satisfakcia je totiž výnimočným opatrením a prichádza v úvahu iba v prípade značného zásahu do osobnostnej sféry žalobkyne, značného zníženia jej dôstojnosti a cti, jej povesti. Dospel k záveru, že žalobkyňa sa stala terčom nežiadúceho záujmu a publicity, pričom ide o osobu verejne známu a činnú, ktorej pôsobenie v bežnom živote je, na rozdiel od iných radových ľudí, pod drobnohľadom verejnosti a neraz sa stáva terčom kritiky. Súd sa zároveň zaoberal nielen otázkou, či žalovaná skutočne prekročila hranice akceptovateľnosti zásahov do osobnostnej sféry žalobkyne, ale najmä, či neoverené skutočnosti v článku boli reálne spôsobilé ju poškodiť vo verejnom živote. Dospel k záveru, že keďže žalobkyňa od roku 1989 do súčasnosti vykonáva funkciu riaditeľky školy a napriek údajom v článku dostala od osôb žijúcich v jej blízkosti (rada školy) plný počet hlasov ako od zriaďovateľa, publikovaný článok nemal vplyv na ich mienku a názor na žalobkyňu. Žalobkyňa taktiež nepreukázala zníženie jej profesionálneho statusu v dôsledku uverejnenia príspevku. Zároveň neunesla dôkazné bremeno ohľadom tvrdenia, že sa jej v dôsledku činnosti žalovanej niektorí známi neozývajú a niektorí sa stránia jej spoločnosti, že je povest' na verejnosti, vážnosť v spoločnosti a v neposlednom rade aj povest' jej rodiny a jej postavenie pri vykonávaní práce vo verejnom záujme bola článkom poškodená, ako aj to, že došlo k zhoršeniu jej zdravotného stavu. Taktiež v súvislosti, že uvedený článok mal vplyv na odmeňovanie žalobkyne súd uviedol, že odmena je nenárokovateľnou položkou a pokiaľ má žalobkyňa pocit, že zverejnenie príspevku malo vplyv na jej hodnotenie a odmeňovanie zo strany nadriadených, tento pocit je subjektívny, pričom z výpovedí jej nadriadených vyplynulo, že príčinou jej nižších odmien nebol obsah článku, ale kvalita jej práce, keďže išlo o odmeny súvisiace s jej pracovnými výkonmi pri plnení pracovných povinností. Súd výsluchom svedkov zisťoval, či skutočne bolo meno žalobkyne vážne poškodené a či sa zmenilo jej postavenie v spoločnosti aj verejnom živote. Svedkovia názor na žalobkyňu nezmenili, údajom uvedeným v článku neuverili, vzťah s ňou utužili, keď žalobkyňu považujú za serióznu osobu, s ktorou majú pozitívny vzťah. Článok ako nepravdivý a osočujúci odsúdili. Súd zároveň dospel k záveru, že článok bol zverejnený bezprostredne po tom, čo došlo k incidentu, teda nebol dlhší časový odstup od okamihu získania informácie redaktorkou časopisu po jeho zverejnenie. Preto nemožno hovoriť o jeho načasovaní za účelom diskreditácie žalobkyne. V prospech žalovanej považoval aj to, že žalobkyňa ako aj jej priateľ, boli pred zverejnením článku oslovení a nepopreli, že sa vyjadrili spôsobom, ako bolo uvedené v článku, teda bol im poskytnutý priestor na zaujatie stanoviska, ktoré bolo v článku odcitované. V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol, nakoľko zverejneniu článku žalovanej predchádzalo večerné odvysielanie relácie Dnes v Markíze s reportážou zaoberajúcou sa rušením susedov z bytu žalobkyne, ako aj útoku priateľa žalobkyne na syna jej susedy. Verejnosť tak mala možnosť získať informácie nielen z článku, ale aj z odvysielanej reportáže, pričom Markíza uznala, že

odvysielanou reportážou žalobkyni vznikla ujma a so žalobkyňou sa mimosúdne vyrovnala. V neprospech žalobkyne súd považoval aj to, že nevyužila možnosť práva na opravu údajov v článku v zmysle zákona č. 167/2008 Z.z., ako aj že žalobkyňa podala žalobu až po dvoch rokoch od zverejnenia článku. Proti uvedenému rozsudku vo výrokoch I. a II. podala odvolanie žalovaná.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 9. marca 2016 sp. zn. 9Co/160/2015 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti, t.j. vo výrokoch I. a II. potvrdil (§ 219 ods. 1 a ods. 2 O.s.p.). Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie, na ktoré v celom rozsahu poukázal. Námietky žalovanej považoval v celom rozsahu za neopodstatnené, keď sa s týmito námietskami v dôvodoch napadnutého rozhodnutia vysporiadal náležitým spôsobom súd prvej inštancie, ktorý podrobne rozobral, v čom videl porušenie povinnosti zo strany žalovanej a zásah do osobnostných práv žalobkyne. Súd prvej inštancie sa dostatočne vysporiadal aj so vzniknutými následkami, ktorých príčinou bolo konanie žalovanej, čím je daná príčinná súvislosť medzi konaním žalovanej a vzniknutými následkami. Odvolací súd sa zároveň stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že expresívnosť použitých výrazov a spôsob písania celého článku je zjavne neprimeraný k tomu, k čomu má slúžiť periodická tlač. Snahou o písanie perličiek, v pozadí čoho je snaha o zvýšenie nákladu periodika a jeho čitateľnosti následkom uverejňovania senzácií. Takéto zneužívanie denného periodika nie je v súlade s novinárskou etikou a pri akomkoľvek zásahu do osobnostných práv poškodeného je potrebná náprava.

3. Okresný súd Spišská Nová Ves uznesením zo 17. mája 2016 č.k. 8C/78/2011-312 vo výroku I. uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni trovy konania vo výške 666 € a na účet právneho zástupcu JUDr. Ivana Hrica trovy právneho zastúpenia vo výške 1 190,67 €, a to všetko do troch dní od právoplatnosti uznesenia. Vo výroku II. žalovanej uložil povinnosť zaplatiť na účet Okresného súdu Spišská Nová Ves trovy štátu vo výške 14,80 € do troch dní od právoplatnosti uznesenia.

4. Krajský súd v Košiciach uznesením z 24. augusta 2017 sp. zn. 9Co/345/2016 vo výroku I. zamietol návrh na prerušenie odvolacieho konania. Vo výroku II. uznesenie Okresného súdu Spišská Nová Ves zo 17. mája 2016 č. k. 8C/78/2011-312 zmenil vo výroku, ktorým bola žalovanej uložená povinnosť zaplatiť žalobkyni trovy konania tak, že žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni trovy konania vo výške 2 155,25 € pozostávajúcich zo súdnych poplatkov vo výške 666 € a trov právneho zastúpenia vo výške 1 489,25 €, ktoré je povinná zaplatiť na účet zástupcu žalobkyne JUDr. Ivana Hrica do troch dní od právoplatnosti uznesenia. Vo výroku III. potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie (Okresného súdu Spišská Nová Ves zo 17. mája 2016 č. k. 8C/78/2011-312) vo výroku o trovách štátu. Vo výroku IV. stranám sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

5. Uvedený rozsudok odvolacieho súdu (viď bod 2) napadla dovolaním žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“). Dovolanie odôvodnila dovolacími dôvodmi podľa § 241 ods. 2 písm. a/, b/ a c/ O.s.p. Namietala vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p, keďže jej bola postupom súdu odňatá možnosť pred súdom konať. Rozhodnutie odvolacieho súdu považovala za nepreskúmateľné a nedostatočne odôvodnené, pričom odvolací súd sa nevysporiadal s odvolacími dôvodmi a námietskami žalovanej. Zároveň namietala, že k odňatiu jej možnosti konať pred súdom došlo aj tým, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie nad rámec stanovený zákonom, a to v rozpore s ustanovením § 118a O.s.p. Súd podľa jej názoru nemal a nesmel prihliadať pri rozhodovaní na neskôr žalobkyňou predložené a označené skutočnosti a dôkazy, ktoré nevyšli najavo neskôr ako po prvom pojednávaní, a ktoré mohla včas uviesť. V súvislosti s vadou § 237 ods. 1 písm. f/ ďalej namietala, že súd postupoval v rozpore s § 153 ods. 1 O.s.p. a vo výroku uložil inú povinnosť ako žalobkyňa navrhovala v žalobnom petite. Zároveň v dovolaní poukázala, že súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil vykonané dokazovanie. Pričom rozhodnutie súdu prvej inštancie je v rozpore s výsledkami vykonaného dokazovania, ako aj v rozpore s odôvodnením súdu prvej inštancie, s čím sa odvolací súd nezaoberal a nevysporiadal. Mala za to, že v konaní došlo k iným vadám, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Zároveň namietala, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, keď podľa jej názoru, riaditeľka zodpovedná za správu školy, zodpovedá za svoje konanie nielen pri pracovnej činnosti, ale v nevyhnutnej miere aj v súkromných činnostiach, najmä ak ide o aktivity na verejnosti, kde sa ako

riaditeľka školy sama prezentuje. Poukázala, že súd čiastočne vyhovel aj uplatnenému nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, pričom mala za to, že k žiadnej tvrdenej ujme nedošlo, čo preukázalo vykonané dokazovanie a paradoxne to jasne vyplýva aj z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie. Žalobkyňa v konaní nepreukázala dôvodnosť nárokovanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, pričom dôvodnosť náhrady nemajetkovej ujmy je namiesto iba tam, kde sa javí nepostačujúce ospravedlnenie (§ 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Zároveň z odôvodnení rozhodnutí súdov nižšej inštancie nie je zrejmé, prečo súdy žalobkyni priznali 10% z uplatneného nároku (prečo rozhodol o uvedenej výške), a prečo naopak zamietol zvyšných 90%. Uviedla, že podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je vždy existencia závažnej ujmy, pričom je rozhodujúce objektívne hľadisko. V tejto časti je rozhodnutie vnútorne rozporuplné, pričom na jednej strane súd uviedol, že žalobkyňa nepreukázala ňou uvádzané tvrdenia a neunesla dôkazné bremeno, napriek tomu žalovanej uložil povinnosť ospravedlniť sa a zaplatiť sumu 2 000 €. Odvolací súd neodstránil tieto nedostatky súdu prvej inštancie, keď sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením jeho rozhodnutia. Zároveň namietala úvahu odvolacieho súdu o šírení senzácií a perličiek periodikom, ktoré nemá oporu vo vykonanom dokazovaní. Žiadala napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zmeniť tak, že súd žalobu zamietne, prípadne toto rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

6. Žalobkyňa v písomnom vyjadrení k dovolaniu považovala dovolanie žalovanej za neprípustné a navrhovala ako procesne neprípustné odmietnuť, resp. ako nedôvodné zamietnuť.

7. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku, zákona č. 160/2015 Z.z. (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, platí, že ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) vychádzajúc z vyššie uvedeného ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana s zastúpením advokátom (§ 429 ods. 1), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné a rozhodnutie odvolacieho súdu je potrebné zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

9. Podľa právneho stavu účinného do 30. júna 2016 bolo dovolaním možné napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu iba vtedy, pokiaľ to zákon pripúšťal (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Dôvody prípustnosti dovolania proti rozsudku vymedzoval § 238 O.s.p. a dôvody prípustnosti proti uzneseniu vymedzoval § 239 O.s.p. Dovolanie bolo prípustné proti každému rozhodnutiu tiež vtedy, ak v konaní došlo k závažnejším procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p.

10. Dovolanie žalovanej proti rozsudku odvolacieho súdu nesmeruje proti rozsudku majúcemu znaky niektorého z rozsudkov uvedených v § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. Dovolanie žalovanej teda v zmysle § 238 O.s.p. nevyvolalo účinky, ktoré by podľa právneho stavu do 30. júna 2016 umožňovali uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

11. V danej veci by preto dovolanie bolo prípustné, iba ak v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 písm. a/ až g/ O.s.p. Povinnosť skúmať, či v konaní nedošlo k niektorej z týchto väd vyplýva pre dovolací súd z § 242 ods. 1 O.s.p. Dovolací súd sa z tohto dôvodu neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal tiež otázkou, či v konaní nedošlo k procesnej vade v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až g/ O.s.p.

12. Dovolaiteľka procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdila a ich existenciu nezistil ani dovolací súd.

13. Dovolaiteľka namietala, že konanie súdov nižšej inštancie je postihnuté vadou konania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Podľa ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. dovolanie bolo prípustné proti

každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

14. O procesnú vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. išlo najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal strane sporu jej procesné práva priznané občianskym súdnym poriadkom [napríklad právo vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)].

15. Žalovaná v súvislosti s vadou § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. namietala, že rozhodnutie odvolacieho súdu je arbitrárne a nedostatočne odôvodnené. Podľa stanoviska, ktoré prijalo občianskoprávne kolégium najvyššieho súdu 3. decembra 2015 a je publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods.1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.

16. Po preskúmaní veci dovolací súd dospel k záveru, že konanie je postihnuté vadou zmätočnosti spočívajúcou v nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu takej intenzity, ktorá odôvodňuje aplikáciu (ako výnimky) druhej vety stanoviska R 2/2016 a zakladá tak prípustnosť i dôvodnosť podaného dovolania v prejednávanej veci.

17. Krajský súd sa v celom rozsahu stotožnil so skutkovými a právnymi závermi prvoinštančného súdu. Odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu (v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie) v predmetnej veci je nedostatočne odôvodnené v otázke dôvodnosti priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle § 13 ods. 2 OZ, a teda v rozhodnutí absentuje úvaha súdu o tom, z akých dôvodov sa nezdalo postačujúce priznanie zadosťučinenia podľa § 13 ods. 1 OZ, resp. na základe akých úvah súd dospel k závažnosti vzniknutej ujmy (t.j., že sa v danom prípade jednalo o ujmu značnú). Súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia (so závermi s ktorými sa stotožnil odvolací súd) uviedol, že „peňažná satisfakcia by však bola prípustná len vtedy, ak by mal súd preukázané, že osobná ujma žalobkyne je spojená so zvlášť citeľným znížením a sťažením jej postavenia v spoločnosti, kde sa pohybuje a jej zmiernenie a vyváženie nemožno inak napraviť“ (strana 19 rozsudku) ako aj že „relutárna satisfakcia je totiž výnimočným opatrením a prichádza v úvahu iba v prípade značného zásahu do osobnostnej sféry žalobkyne, značného zníženia jej dôstojnosti a cti, jej povesti“ (strana 17 rozsudku), pričom svoje rozhodnutie z týchto hľadísk bližšie nezdôvodnil. Zároveň súd na jednej strane overoval, či nepotvrdené skutočnosti v článku boli reálne spôsobilé poškodiť žalobkyňu vo verejnom živote, pričom dospel k záveru, že článok nemal vplyv na mienku a názor rady školy na osobu žalobkyne, pričom od osôb žijúcich v jej blízkosti (radu školy) dostala plný počet hlasov. Taktiež žalobkyňa nepreukázala, že uverejnením príspevku došlo k zníženiu jej profesionálneho statusu, neuniesla dôkazné bremeno ohľadom tvrdenia, že následkom činnosti žalovanej sa jej niektorí známi neozývajú a niektorí sa stránia jej spoločnosti, jej povesť na verejnosti, vážnosť v spoločnosti a v neposlednom rade i povesť jej rodiny a jej postavenie pri vykonávaní práce vo verejnom záujme bola článkom poškodená, ako aj to, že došlo k zhoršeniu jej zdravotného stavu. Zároveň dospel k záveru, že uvedený článok nemohol mať vplyv na odmeňovanie žalobkyne, keď príčinou nižších odmien nebol obsah článku, ale kvalita jej práce. Taktiež z výsluchu svedkov nezistil, že by meno žalobkyne bolo vážne poškodené, ani že by sa zmenilo jej postavenie v spoločnosti a verejnom živote, keď svedkovia názor na žalobkyňu nezmenili a údajom uvedeným v článku neuverili. Taktiež nemal za preukázané tvrdenie žalobkyne o zmene jej postavenia v obci, značná miera zníženia jej dôstojnosti a vážnosti, o čom svedčil výsledok volieb na starostu obce, keď od víťazného kandidáta ju delilo len 56 hlasov. Dospel k záveru, že článok nebol načasovaný za účelom diskreditácie žalobkyne. Keď v prospech žalovanej vyhodnotil aj to, že žalobkyňa aj jej priateľ boli pred zverejnením článku oslovení žalovanou, bol im poskytnutý priestor na zaujatie stanoviska a čo

uviedli, bolo bez ďalšieho citované. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol s prihliadnutím na skutočnosť, že zverejneniu článku predchádzalo večerné vysielanie relácie Dnes v Markíze, ktorá sa venovala rovnakej problematike ako sporný článok, pričom verejnosť mohla získať informácie nielen z článku, ale aj z televízneho vysielania. V neprospech žalobkyne vyhodnotil skutočnosti, že nevyužila svoje právo na opravu údajov, ako aj že žalobu podala až po dvoch rokoch od zverejnenia článku. Súd následne na druhej strane uzavrel, že vzhľadom na tvrdenie žalobkyne, že zverejnený článok poškodil jej vážnosť u spoluobčanov, narušil jej rodinné a priateľské vzťahy, poškodil jej občiansku česť a dobré meno a znížil jej dôstojnosť a vážnosť v spoločnosti, či profesionálny status, bolo len čiastočne preukázané, rozhodol tak ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku. (strana 19 rozsudku). Uvedený záver je tak v rozpore s vyššie uvedenými závermi, z ktorých vyplýva, že tvrdenia žalobkyne v konaní preukázané neboli. Rozhodnutie odvolacieho súdu (v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie) je zároveň nedostatočne odôvodnené aj z hľadiska výšky priznania nemajetkovej ujmy v peniazoch. Krajský súd taktiež nezvážil satisfakciu priznanú žalobkyni z titulu zásahu do jej osobnostných práv ani z pohľadu nevyhnutnosti a primeranosti uloženia tejto sankcie.

18. Krajský súd sa zároveň vo svojom rozhodnutí nezaoberal so zásadnými otázkami namietanými žalovanou v odvolaní, s poukazom na ich neopodstatnenosť, pričom mal za to, že „s danými námietkami sa náležitým spôsobom vysporiadal súd prvej inštancie, ktorý podrobne rozobral v čom videl porušenie povinnosti zo strany žalovanej a zásah do osobnostných práv žalobkyne. Rovnako sa dostatočne súd prvej inštancie vysporiadal aj so vzniknutými následkami, ktorých príčinou bolo práve konanie žalovanej a preto je daná aj príčinná súvislosť medzi následkami a konaním žalovanej“ (strana 5 rozhodnutia odvolacieho súdu). Krajský súd sa tak vôbec nezaoberal námietkami žalovanej vznesenými vo vzťahu k tomu, že súd prvej inštancie nerozhodol v súlade so žalobným petitom, námietkou, že súd prvej inštancie rozhodol „ultra petit“, námietkou, že súd postupoval v rozpore s ustanovením § 118a O.s.p., námietkami týkajúcimi sa dokazovania, ako aj námietkami týkajúcimi sa nedostatočného a rozporuplného odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie. Dovolací súd je toho názoru, že išlo o podstatné námietky, na ktoré odvolací súd náležite nereagoval, a na ktoré nepodal relevantnú odpoveď.

19. Na základe vyššie uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné a arbitrárne, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Dovolateľke bolo znemožnené realizovať jej patriace procesné oprávnenia postupom odvolacieho súdu, na ktorý možno primerane aplikovať závery vyjadrené v Stanovisku publikovanom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, v jeho druhej vete.

20. Skutočnosť, že došlo v konaní k procesnej vade podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou nemôže byť považované za správne.

21. Najvyšší súd preto rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP). Dovolací súd zároveň zrušil aj súvisiace uznesenie Okresného súdu Spišská Nová Ves zo 17. mája 2016 č.k. 8C/78/2011-312 a uznesenie Krajského súdu v Košiciach z 24. augusta 2017 sp. zn. 9Co/345/2016 vo výrokoch II. až IV., ktorými súdy rozhodli o náhrade trov konania a trovách štátu, keďže uvedené výroky uznesenia sú vzhľadom na zrušenie rozhodnutia odvolacieho súdu vo veci samej výrokmi súvisiace.

22. Vzhľadom na dôvod zrušenia rozhodnutia odvolacieho súdu a skutočnosť, že vec sa vracia odvolaciemu súdu na ďalšie konanie, dovolací súd sa nezaoberal opodstatnenosťou uplatnenia iných dovolacích námietok.

23. V novom rozhodnutí dovolací súd rozhodne o trovách pôvodného konania aj o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

24. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.